

Referentiematrix Zelfverklaring NEN-ISO 26000

Bijlage B: Zelfonderzoek en antwoorden op de onderzoeksvragen volgens NPR 9026

Gemeente Eindhoven

Versie: 2017

Auteurs:

Maartje Essens - gemeente Eindhoven

Sandra Poels - gemeente Eindhoven

Inleiding

De gemeente Eindhoven past de internationale richtlijn NEN-ISO 26000 Guidance on Social Responsibility toe. Dit biedt een kader voor de implementatie van het begrip maatschappelijk verantwoordelijkheid op zeven kernonderwerpen. De gemeente Eindhoven onderschrijft de MVO-principes binnen de richtlijn. Hiermee is de gemeente Eindhoven toonaangevend in Nederland als het gaat om gemeentelijk MVO-beleid. De gemeente Eindhoven werkt met NEN-ISO 26000 vanwege de brede integrale aanpak van MVO in de richtlijn. Met deze zelfverklaring heeft de gemeente Eindhoven onderzoek gedaan naar de mate waarin de werkwijze binnen de gemeente Eindhoven in overeenstemming is met de aanbevelingen uit het rapport van CSR Academy (2011) Organisatiescan ISO 26000 gemeente Eindhoven. Om deze zelfverklaring te onderbouwen is gebruik gemaakt van de Regelhulp ISO 26000 – Bouwstenen voor MVO. Met deze Regelhulp kunnen we de zelfverklaring ISO 26000 opstellen en actueel houden. Maar ook relevante maatregelen in kaart brengen en exporteren naar onze organisatie. De gemeente Eindhoven tracht met de zelfverklaring leerpunten te vertalen naar verbetertrajecten binnen onze organisatie. Daarnaast hopen we met onze deelname, inbreng en aanpak ook anderen te inspireren; overheden, partners- en instellingen in de stad, (toe)leveranciers, stakeholders, ngo's, etc.

In dit document wordt verwezen naar openbare bronnen zoals de gemeentelijke website. Het kan echter voorkomen dat informatie (tijdelijk) niet via dit medium beschikbaar is. Indien er behoefte bestaat aan aanvullende informatie kan contact worden opgenomen met de auteurs van dit document.

Naam van de organisatie

Gemeente Eindhoven

Belangrijkste activiteiten (merken, producten en/of diensten)

De gemeente Eindhoven zorgt voor (publieke) zaken die in de stad spelen en waar inwoners, bedrijven en instellingen mee te maken krijgen. Denk hierbij aan burgerzaken, bereikbaarheid, milieu en duurzaamheid, leefomgeving, veiligheid en openbare orde, jeugd en onderwijs, hulp aan huis, werk en inkomen, lokale economie, cultuur en sport. Ook voeren we taken uit in opdracht van de Rijksoverheid. Uiteraard zijn wij verder wettelijk verplicht tot het uitvoeren van nationale en internationale wet- en regelgeving.

Actief in

Primair in Nederland

Locatie van het hoofdkantoor

Nederland, Eindhoven, Stadhuisplein 1

Andere divisies, werkmaatschappijen, dochterondernemingen enz.

NVT

Van toepassing op De zelfverklaring is van toepassing op de interne ambtelijke organisatie van de gemeente Eindhoven

1. Principes

Het afleggen van rekenschap

Vraag 1

Onze organisatie legt rekenschap af over onze effecten op de maatschappij, de economie en het milieu. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?

Antwoord

Wij leggen rekenschap af over:

- De effecten van onze bedrijfsvoering op de maatschappij, het milieu en de economie en in het bijzonder over de eventuele negatieve effecten
- De maatregelen die we hebben genomen om herhaling van die negatieve effecten te voorkomen

Toelichting/voorbeelden:

In 2011 heeft de gemeente een ISO 26000 scan voor de bedrijfsvoering van het gemeentelijk apparaat laten uitvoeren door een extern bureau. Alle aanbevelingen uit deze scan zijn uitgevoerd in de periode 2012-2016. Vandaar dat het een logische stap is om nu, anno 2017, over te gaan tot een ISO 26000 zelfverklaring.

Daarnaast is in 2016 is een klimaatverordening aangenomen door de gemeenteraad. In navolging hiervan is een klimaatplan (5 jarenplan) opgesteld waarin de negatieve effecten van de bedrijfsvoering op mn co2-uitstoot nauwkeurig in beeld zijn gebracht. Klimaat is een van de speerpunten van Eindhoven en de te nemen acties m.b.t. de interne bedrijfsvoering sluiten aan bij ISO 26000. In het MVO-jaarverslag leggen wij verantwoording af over onze visie, activiteiten en resultaten. Er is aandacht voor zowel milieu als persoonlijke en sociale effecten van onze bedrijfsvoering.

Bron / overige informatie

Gemeentebld klimaatverordening gemeente Eindhoven 2016 1.918 Kb (te vinden op www.eindhoven.nl)

Resultaten en aanbevelingen ISO 26000-scan voor de bedrijfsvoering van het gemeentelijk apparaat van Gemeente Eindhoven.

MVO jaarverslag 2013, 2014, 2015-2016(te vinden op www.eindhoven.nl)

Transparantie

Vraag 2

Onze organisatie is transparant over besluiten en activiteiten die een effect hebben op de omgeving. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?

Antwoord

Wij zijn transparant over:

- Het doel, de aard en de plaats van onze activiteiten
- Wie het meerderheidsbelang in onze organisatie heeft
- De manier waarop besluiten tot stand komen
- Welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij die functies horen in het kader van de besluitvorming
- Wie welke functie binnen onze organisatie heeft in het kader van de besluitvorming
- Hoe onze MVO-prestaties worden geëvalueerd
- Onze MVO-prestaties op significante onderwerpen
- Onze financiële prestaties
- Waar onze financiële middelen vandaan komen
- De gevolgen van ons beleid en onze organisatiebeslissingen en -activiteiten op de omgeving (belanghebbenden, de maatschappij, het milieu enz.)
- Wie wij als onze stakeholders beschouwen
- De manier waarop deze stakeholders zijn geselecteerd
- Hoe deze stakeholders worden betrokken bij de organisatie

Deze informatie is:

- Openbaar en gemakkelijk beschikbaar
- Begrijpelijk voor onze stakeholders
- Tijdig, feitelijk juist, duidelijk en objectief

Toelichting/voorbeelden:

De gemeente Eindhoven hanteert o.a. de 'Verordening Samenspraak en Inspraak gemeente Eindhoven 2008'. Het doel hiervan is het betrekken van burgers bij de besluitvorming. Bij samenspraak gaat het om het betrekken van burgers bij het maken van beleidskeuzes. Bij inspraak wordt de burger de gelegenheid geboden te reageren op een concreet en uitgewerkt plan. Inwoners kunnen gebruik maken van Wob. De Wob is de afkorting die wordt gebruikt voor de Wet openbaarheid van bestuur. De Wob regelt het recht op informatie van de overheid, zoals van de gemeente. De gemeente verschaft uit eigen beweging allerlei informatie. Als inwoners nog iets anders of iets meer willen weten, kan er een verzoek ingediend worden tot openbaarmaking van bepaalde overheidsinformatie. Ook zijn er procedures en richtlijnen voor transparantie op MVO-gebied zodat geïnteresseerden via jaarrekening en jaarveerslagen de prestaties van de gemeente Eindhoven kunnen inzien. Ook communiceert de gemeente Eindhoven over de effecten van besluiten

en activiteiten via openbare besluitenlijsten, website en lokale (social) media. Het is in ontwikkeling maar flink verbeterd t.o.v 2011; het jaar van de ISO 26000-scan. Transparantie over HOE wij tot resultaten komen is nog aandachtspunt. Hiermee zijn nog minimale ervaringen opgedaan.

Bron / overige informatie

MVO-jaarverslagen 2013, 2014 zijn beschikbaar/opvraagbaar.

MVO-jaarverslagen 2015-2016 wordt begin 2017 opgeleverd en gepubliceerd.

<https://www.eindhoven.nl/artikelen/Wie-bestuurt-de-gemeente-Eindhoven.htm>

Ethisch gedrag

Vraag 3

Onze organisatie gedraagt zich ethisch. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?

Antwoord

Wij:

- Maken onze kernwaarden en principes bekend
- Richten onze bestuursstructuren op een manier in die ethisch gedrag bevordert (bijvoorbeeld door het voorkomen van belangenverstrengeling)
- Benoemen en passen normen voor ethisch gedrag toe, die aansluiten bij onze eigen doelstellingen en activiteiten en bij NEN-ISO 26000
- Bemoedigen het naleven van deze normen aan
- Maken de gedragsnormen bekend die worden verwacht van verschillende mensen in en om de organisatie (bijvoorbeeld bestuur, medewerkers, leveranciers, contractanten, eigenaren en managers)
- Voorkomen of lossen belangenconflicten op in de hele organisatie die zouden kunnen leiden tot onethisch gedrag
- Stellen toezicht- en beheersingsmechanismen in om ethisch gedrag te monitoren, te ondersteunen en te versterken
- Stellen mensen binnen en buiten onze organisatie in staat onethisch gedrag te melden, zonder angst voor represailles
- Herkennen en pakken situaties waarin lokale wet- en regelgeving niet bestaat, of conflicteert met ethisch gedrag aan
- Leven internationaal erkende normen van ethisch gedrag bij medisch onderzoek na
- Respecteren het welzijn van dieren

Hoe is dit ethisch gedrag geformaliseerd?

- Gedragscode Ambtenaren; Voor alle medewerkers van de Gemeente Eindhoven, febr. 2015

Ambtelijke integriteit houdt in dat medewerkers zorgvuldig, uitlegbaar en standvastig handelen. Daarbij realiseren zij zich welke verantwoordelijkheid hun functie met zich meebrengt, waar men zich ook naar gedraagt.

Via de gedragscode voor ambtenaren van de gemeente Eindhoven worden de normen en waarden geformaliseerd en kenbaar gemaakt aan de medewerkers. De medewerker van de gemeente Eindhoven is met zijn gedrag en handelingen, het gezicht van de gemeente Eindhoven. De wijze waarop klanten worden benaderd, is bepalend voor het beeld dat de samenleving van de gemeente heeft. Het is dan ook van groot belang dat het gedrag en de handelingen van de medewerkers open zijn en zich kenmerken door integriteit en betrouwbaarheid. Om dit voor iedereen duidelijk te maken is er een gedragscode voor ambtenaren opgesteld. Deze code dient als ruggensteun op momenten waarop het onduidelijk wordt of bepaalde handelingen wel of niet toelaatbaar zijn. Bij integriteit wordt bovenal een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van de medewerker. De gedragscode voor ambtenaren zal jaarlijks worden beoordeeld en, indien nodig, worden aangepast en bekendgemaakt aan medewerkers.

De Ondernemingsraad (OR) buigt zich over organisatieontwikkelingen en over de wijze waarop het personeelsbeleid wordt uitgevoerd of toegepast. De missie van de OR is:

De OR werkt proactief en professioneel aan de balans tussen het welbevinden van medewerkers en een gezonde organisatie (WOR artikel 2).

De OR gaat voor verbetering van de kwaliteit van de organisatie door optimale benutting en ontwikkeling van talent en kwaliteit van medewerkers.

Dit doet de OR door:

- het behartigen van de belangen van de medewerkers en de organisatie
- een luisterend oor te hebben en aandacht voor de inbreng van de werkvloer.
- te werken aan een veilige uitdagende en ambitieuze werkomgeving van medewerkers die verantwoordelijkheid willen nemen.
- als kritisch inspirerende gesprekspartner in samenspraak met medewerkers, management en bestuurder te opereren.

dat wil zeggen:

- benaderbaar
- betrouwbaar
- proactief
- positief kritisch
- transparant

Bron / overige informatie

website gemeente Eindhoven

<https://vng.nl/files/vng/20150226-gedragscode-eindhoven.pdf>

[Brochure Integriteit gemeente Eindhoven](#)

[- Gedragscode ambtenaren gemeente Eindhoven](#)

[- Gedragscode Elektronische Communicatiemiddelen](#)

Respect voor de belangen van stakeholders

Vraag 4

Onze organisatie respecteert de belangen van stakeholders en speelt hierop in. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?

Antwoord

Wij:

- Weten wie onze stakeholders zijn
- Erkennen en waarderen stakeholders en we reageren op bezorgdheid van stakeholders
- Onderkennen dat stakeholders de activiteiten van onze organisatie kunnen beïnvloeden
- Hebben vastgesteld of stakeholders in staat zijn met ons in contact te treden om invloed uit te oefenen en dat we hiermee rekening houden
- Wegen de belangen van onze stakeholders in het licht van bredere maatschappelijke verwachtingen
- Houden rekening met de belangen van stakeholders waarmee we geen formele relatie hebben

Bij goede burgerparticipatie horen duidelijke regels, eenvoudige en doelmatige procedures en een heldere blik op de verwachtingen. Daarin voorziet de Verordening Inspraak en Samenspraak. Enerzijds door in deze verordening de mogelijkheid voor de wettelijke, formele vorm van inspraak, zoals omschreven in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht op te nemen. Daarnaast door ook structureel mogelijkheden te scheppen voor een vorm van burgerparticipatie die heel vroeg in een traject plaats vindt en waarin op een minder formele wijze gekeken wordt naar mogelijkheden om gemeentelijk beleid gestalte te geven. Met deze verordening creëert de gemeente voor de inwoners van Eindhoven het recht om in samenspraak met de gemeente beleid te ontwikkelen. Met recht wordt hier niet een formeel bij de rechter afdwingbaar recht bedoeld maar wel dat de gemeente het als haar taak, plicht en zorg ziet inwoners waar mogelijk mee te laten denken en praten over de ontwikkeling van beleid.

Burgers en bedrijven kunnen bij de gemeente Eindhoven een klacht (of compliment!) indienen over de wijze waarop de gemeente Eindhoven zich tegenover hen heeft gedragen. De gemeente handelt de klacht in eerste instantie zelf af en werkt op basis van de bepalingen van hoofdstuk 9 van de Algemene Wet Bestuursrecht. De gemeente toetst het gedrag van de betreffende ambtenaar of het bestuur aan de behoorlijkheidsnormen voor de overheid. Deze normen kunnen worden samengevat in de volgende kernwaarden:

- open en duidelijk
- respectvol
- betrokken en oplossingsgericht
- eerlijk en betrouwbaar

Afhankelijk van de vraag of de klacht naar tevredenheid van de klager opgelost kan worden, zal de klachtbehandeling een formeel of informeel karakter hebben.

Bron / overige informatie

---

openbare besluitenlijsten

Verordening Inspraak en Samenspraak

Klachtenbehandeling

<https://www.eindhoven.nl/artikelen/Klachtenbehandeling.htm>

Respect voor de rechtsorde

Vraag 5

Onze organisatie respecteert de geldende wet- en regelgeving. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?

Antwoord

Wij:

- Stellen ons op de hoogte van de toepasselijke wet- en regelgeving
- Leven wetgeving na in alle landen waar wij actief zijn, ook als handhaving vanuit de overheid gebrekkig is
- Treffen maatregelen om ervoor te zorgen dat onze relaties en activiteiten in overeenstemming met wet- en regelgeving zijn
- Informeren medewerkers over recente en relevante wet- en regelgeving en hoe zij deze kunnen naleven
- Beoordelen periodiek of de organisatie nog voldoet aan wet- en regelgeving

Toelichting/voorbeelden:

De gemeente Eindhoven respecteert de rechtsorde door de relevante wetgeving en regelgeving na te leven. De Algemene wet bestuursrecht (afgekort Awb) is een Nederlandse wet die de algemene regels bevat voor de verhouding tussen de overheid en de individuele burgers, bedrijven en instellingen. De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) bevat de gemeentelijke wetten en regels. Een APV is een regeling die geldt voor iedereen binnen de gemeente, en die tot doel heeft de gemeente netjes en leefbaar te houden voor iedereen. Op grond van de gemeentewet mogen en moeten gemeenten verordeningen uitvaardigen en handhaven.

Bron / overige informatie

Awb, APV, .

Respect voor internationale gedragsnormen

Vraag 6

Onze organisatie respecteert de internationale gedragsnormen. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?

Antwoord

Wij:

- Respecteren minimaal de internationale gedragsnormen in landen waar wetgeving het milieu of de maatschappij onvoldoende beschermt of conflicteert met internationale gedragsnormen
- Heroverwegen onze relaties en activiteiten in gebieden wanneer de internationale gedragsnormen niet worden nageleefd
- Proberen relevante organisaties en autoriteiten te overtuigen conflictering van wet- en regelgeving met internationale gedragsnormen op te lossen
- Voorkomen dat we medeplichtig zijn aan het schenden van de internationale gedragsnormen door andere organisaties

Toelichting/voorbeelden:

De gemeente Eindhoven hecht veel waarde aan het naleven van internationale gedragsnormen en heeft in dit kader diverse maatregelen genomen. In de eerste plaats heeft Eindhoven ILO-voorwaarden en mensenrechten opgenomen in haar algemene inkoopvoorwaarden. Eén ieder die zaken wil doen (leverancier) met de Gemeente Eindhoven is verplicht zich aan deze algemene inkoopvoorwaarden te houden. Bij gegronde reden om aan te nemen dat de voorwaarden niet nageleefd worden, kunnen diverse sancties worden opgelegd (bijvoorbeeld ontbinding van het contract). Het opnemen van ILO-normen en mensenrechten in de AIV is een eerste belangrijke stap. Daarnaast onderneemt Eindhoven in dit kader ook meer specifieke acties bij relevante inkopen- en aanbestedingen. Zo is er beleid ontwikkeld om bij alle (relevante) aanbestedingen boven de Europese aanbestedingsgrens standaard de internationale sociale voorwaarden (ISV) toe te passen (Bron PIANOo). Bij relevante aanbestedingen dient vooral gedacht te worden aan productgroepen waarbij schending van mensenrechten, kinderarbeid en onveilige arbeidsvoorwaarden aan de orde is (textiel, ICT/elektronica, etc.) en/of waarvoor er op het onderwerp aandacht is in de media. Zo kocht Eindhoven na de ramp in Bangladesh haar bedrijfskleding in met toepassing van de internationale sociale voorwaarden. Het toepassen van de ISV is opgenomen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Eindhoven. Per (Europese) aanbesteding wordt beoordeeld of toepassing van de ISV proportioneel is. Indien beoordeeld wordt dat dit niet het geval is, probeert Inkoop op een meer laagdrempelige wijze toch aandacht te vragen voor MVO en de meer 'sociale' kan van duurzaam inkopen. Een voorbeeld hiervan is bij geschiktheidseisen het opnemen van een MVO eis, waarbij leveranciers moeten aangeven wat zij op MVO gebied binnen de eigen organisatie ondernemen en uitvoeren. Organisatie breed werken wij volgens de methodiek van The Natural Step, waar het voorzien in menselijke basisbehoeften een van de vier pijlers is. Aandachtspunt is nog wel het naleven c.q. monitoren van het uitvoeren van dit beleid. Dit aspect heeft voor de komende actieperiode de aandacht en is in ontwikkeling gekoppeld aan het opzetten van een gemeente breed systeem van contract- en leveranciersmanagement.

Bron / overige informatie

Openbare besluiten: Programma Duurzame Ontwikkeling 2015-2018 (werken volgens TNS), Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Eindhoven en Toepassen internationale sociale voorwaarden bij (relevante) Europese aanbestedingen. www.eindhoven.nl.

Algemene Inkoopvoorwaarden Gemeente Eindhoven (www.eindhoven.nl).

Respect voor mensenrechten

Vraag 7

Onze organisatie respecteert en erkent de universele mensenrechten. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?

Antwoord

Wij:

- Respecteren deze rechten in alle landen, culturen en situaties
- Ondernemen stappen in situaties waarin de mensenrechten worden geschonden in het kader van onze bedrijfsvoering, de waardeketen en/of onze invloedssfeer
- Maken geen misbruik van of halen geen voordeel uit situaties waarin de mensenrechten onvoldoende zijn beschermd
- Respecteren de internationale gedragsnormen

Toelichting/voorbeelden:

Wij proberen samenwerkingsverbanden te vermijden met organisaties die op enige wijze handelen in strijd met de Universele Rechten van de Mens (UVRM) en de fundamentele beginselen van de International Labour Organisation (ILO) inzake sociale gerechtigheid en internationale mensen- en arbeidsrechten. Zie verder de toelichting bij vraag 6. Gemeente Eindhoven combineert in haar beleid en uitvoering het naleven van internationale gedragsnormen en het respecteren van mensenrechten.

Bron / overige informatie

Openbare besluiten: Programma Duurzame Ontwikkeling 2015-2018 (werken volgens TNS), Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Eindhoven en Toepassen internationale sociale voorwaarden bij (relevante) Europese aanbestedingen. www.eindhoven.nl.

Algemene Inkoopvoorwaarden Gemeente Eindhoven (www.eindhoven.nl).

2. Stakeholders

Stakeholders identificeren

Vraag 8

Hoe heeft uw organisatie haar stakeholders geïdentificeerd (wie zijn daarbij in wat voor vorm geraadpleegd)?

Antwoord

De gemeentelijke organisatie bestaat uit sectoren en het Van Abbemuseum. Per sector zijn de stakeholders geïdentificeerd. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de gemeente zich richt tot inwoners, bedrijven, instellingen.

Bron / overige informatie

lokale media, direct-mailing, (social) media, fysieke vindplaatsen doelgroep afhankelijk

Vraag 9

Wie zijn de stakeholders van uw organisatie?

Antwoord

De gemeentelijke organisatie bestaat uit sectoren en het Van Abbemuseum. Per sector zijn de stakeholders geïdentificeerd. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de gemeente zich richt tot inwoners, bedrijven, instellingen.

Bron / overige informatie

www.eindhoven.nl

Het betrekken van stakeholders

Vraag 10

Waarom en waarbij betreft uw organisatie haar stakeholders (geef voorbeelden van de manier waarop uw organisatie dat heeft gedaan)?

Antwoord

Wij betrekken onze stakeholders om:

- Toen besloten is om te gaan werken volgens de methodiek van TNS is gekeken naar de impact op leveranciers en de keten. Door contact met de afdeling inkoop en het gebruik van meer complexe marktgeoriënteerde aanbestedingsmethodieken (concurrentiegerichte dialoog, en marktanalyse).
- Er achter te komen of onze positieve impact op de omgeving kan worden vergroot en negatieve impact kan worden verminderd
- Er achter te komen of onze claims met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid geloofwaardig worden gevonden
- We werken mee aan externe en interne benchmarks en audits

Via gemeentelijke bezwaarprocedure mbv publicaties Een voorbeeld van het actief in een vroeg stadium betrekken van onze stakeholders, is gedaan in het kader van het Europese aanbestedingsproject Slim Verduurzamen Gemeentelijk Vastgoed (SVG) waarin partnerschappen (consortia) zijn gevormd en gestimuleerd.

We activeren en stimuleren inwoners, bedrijven en instellingen om beleid mee te maken en activiteiten uit te voeren die bijdragen aan de ontwikkelingen en ambities van de stad.

Bron / overige informatie

www.eindhoven.nl

3. Kernthema's

Onderzoeksvragen MVO-kernthema's: bepalen van relevantie

Vraag 11

Geef aan of u bij het bepalen van relevante onderwerpen heeft gekeken naar:

Antwoord

- De eigen activiteiten en besluiten
- Activiteiten en besluiten van organisaties in de waardeketen en invloedssfeer van uw organisatie
- Dagelijkse activiteiten en bijzondere situaties

Bron / overige informatie

Duurzaam en Maatschappelijk, zo doen wij dat! Het gemeentelijke actieplan met daarin de belangrijkste MVO thema's, acties en doelen.

Bepalen relevantie MVO-onderwerpen

Vraag 12

Welke onderwerpen zijn relevant? Indien u gebruik maakt van de prioriteringsmatrix dan kunt u hiernaar verwijzen.

Antwoord

De ISO 26000 organisatiescan heeft ons inzicht gegeven in de verbeterpunten. Alle aanbevelingen zijn de afgelopen jaren opgevolgd. Specifiek noemen we in dit kader het Thema Milieu waar een actieprogramma voor is opgesteld omdat dit thema onderbelicht was.

Met het Actieprogramma 'Duurzaam & Maatschappelijk; Zo doen wij dat!' zijn prioriteiten uitgewerkt. Inhoudelijk en organisatorisch, door verankering in de reguliere werkzaamheden en P&C processen. Binnen bestaande formatie passend in het programma Duurzame Ontwikkeling 2015-2018 wordt de aanpak met inzet van de coördinator MVO ingeregeld.

Met het actieprogramma wordt inzichtelijk gemaakt wat de gemeente als organisatie zelf kan en wil bijdragen aan verduurzaming van de stad, c.q. bijdraagt aan het op "kwaliteit van leven" gerichte duurzaamheidsbeleid. Daarmee kunnen we naar verwachting anderen inspireren en wordt tevens onze voorbeeldrol expliciet gemaakt.

Bron / overige informatie

Website gemeente Eindhoven en openbare besluitvorming.

Onderzoeksvragen MVO-kernthema's: bepalen van significantie

Vraag 13

Welke criteria heeft u gebruikt bij het bepalen van de significante onderwerpen?

Antwoord

- De mate waarin het onderwerp effect heeft op uw stakeholders en duurzame ontwikkeling
- Het effect van het wel of niet nemen van extra actie(s) op dit onderwerp
- De mate van bezorgdheid van uw stakeholders over het onderwerp
- De maatschappelijke verwachtingen van wat verantwoord gedrag is met betrekking tot deze effecten op dit onderwerp

Bron / overige informatie

Gekozen voor de optie nog uitvoeren, aangezien dit onderwerp bij een gemeente structureel van toepassing en in ontwikkeling is. Bij elke nieuw maatregel wordt bekeken wat het effect en impact is voor stakeholders.

Bepalen significantie MVO-onderwerpen

Vraag 14

Welke onderwerpen zijn significant? Indien u gebruik maakt van de prioriteringsmatrix dan kunt u hiernaar verwijzen.

Antwoord

Op 23 februari heeft de raad de Klimaatverordening Eindhoven 2016 aangenomen. Een onderdeel van de Klimaatverordening is de verplichting voor het College tot het opstellen van een Klimaatplan 2016 -2020. Het Klimaatplan beschrijft de maatregelen en activiteiten die in de genoemde periode genomen en uitgevoerd gaan worden om de uitstoot van CO2 terug te dringen en de reeds optreden. De doelstelling van het plan is enerzijds het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen om klimaatverandering te voorkomen en anderzijds het beperken van de gevolgen van reeds optredende klimaatverandering en de effecten van klimaatverandering tegen te gaan.

Voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) wordt de link gelegd met de prioriteiten die Eindhoven heeft gesteld op MVO gebied. Eindhoven ondertekende hiertoe in december 2016 het Manifest MVI 2016-2020. In het op te stellen Plan van Aanpak MVI (juli 2017) zullen de organisatie ambities vertaald worden naar concrete (SMART) doelstellingen voor Inkoop, tactische uitvoeringsmethodieken, monitoring & benchmarking.

Bron / overige informatie

Klimaatplan

Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020.

Adviesnota en Raadsinformatiebrief Manifest MVI 2016-2020.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Eindhoven.

Algemene Inkoopvoorwaarden gemeente Eindhoven.

Onderzoeksvragen MVO-kernthema's: prioriteren van MVO-onderwerpen

Vraag 15

Welke criteria heeft u gebruikt bij het bepalen van de prioritaire onderwerpen?

Antwoord

- Uw prestaties afgezet tegen wet- en regelgeving en internationale (gedrags)normen
- Uw prestaties afgezet tegen de 'state of the art' en 'best practices
- De mate waarin het onderwerp bijdraagt aan of afbreuk doet aan uw doelstellingen
- Het gemak en de snelheid waarmee acties kunnen worden uitgevoerd – de 'quick wins'

Bron / overige informatie

Het klimaatplan geeft invulling aan de verplichting uit de Klimaatverordening gemeente Eindhoven 2016. In de verordening (gemeentebblad nummer 2016.033) is onder andere opgenomen dat het college van B&W eenmaal in de vijf jaar een gemeentelijk klimaatplan opstelt. Het Klimaatplan dient volgens de verordening richting te geven aan het bereiken van de klimaatdoelen en aan de jaarlijkse taakstellingen in de klimaatbegrotingen

ationale en Europese wetgeving, diverse landelijke benchmarks en publicaties, programma duurzame ontwikkeling 2015-2018, de ISO 26000 organisatiescan, openbare besluiten, jaarrekening

Bepalen prioriteit MVO-onderwerpen

Vraag 16

Welke onderwerpen hebben prioriteit? Indien u gebruik maakt van de prioriteringsmatrix dan kunt u hiernaar verwijzen.

Antwoord Doel is om in 2017 alle aanbevelingen uit de ISO 26000 te hebben opgevolgd en daar hoort bij dat we MVO binnen onze organisatie beter verbinden met de bedrijfsvoering en met het primaire proces. Binnen de gemeente Eindhoven willen we dat MVO meer en meer in de kern van de bedrijfsvoering komt te staan. MVO integreren en beleggen op een logische plek hoort hierbij.

Het MVO thema Milieu is inmiddels strategisch, tactisch en operationeel verbeterd. Sinds een aantal jaren maken we onze MVO prestaties zichtbaar. **Bron / overige informatie**

Actieprogramma, duurzaam en maatschappelijk; zo doen wij dat! 2015

Onderzoeksvragen MVO-kernthema's: prioriteren van MVO-onderwerpen

Vraag 17

Tot welke acties heeft dit geleid of gaat u nemen?

Antwoord

We bieden collega's een (introductie)workshop duurzaamheid aan. Bij voldoende aanmeldingen gaat er een groep van start. Inschrijving gebeurt digitaal. Informatie voor collega's is te vinden op pino/thema's /programma's en projecten.

Het plusprogramma heeft als doel inspireren, leren, en waarderen. (Interne) communicatie is hierbij sleutel. In 2016 zijn inspiratiesessies, bedrijfsbezoeken, lunchlezingen en seminars georganiseerd en collega's met een inspirerende pitch hebben hun ervaringen en werkwijze gepresenteerd. Duurzame collega's worden in het zonnetje gezet o.a. door een interview op pino en andere (social) media. Goede voorbeelden van duurzaamheidsinitiatieven van collega's of ludieke acties (en de effecten daarvan) worden actief gecommuniceerd, denk aan deelname aan de warme truien dag, inkoop groene stroom, besparingsacties op o.a. ICT systemen.

De MVO-resultaten en activiteiten 2015-2016 worden gebundeld gepubliceerd. (oplevering maart 2017) Hiermee is net als voorgaande jaren de gemeente Eindhoven zichtbaar en transparant over MVO en de bedrijfsvoering.

De zelfverklaring ISO 26000 is voor de eerste keer opgesteld. Hiermee vertelt de gemeente Eindhoven op welke manier we invulling geven aan MVO aan de hand van ISO 26000. De aanbevelingen uit de organisatiescan (2011) zijn hiermee opgevolgd.

Acties om de ambities te realiseren uit Duurzaam & Maatschappelijk worden uitgevoerd. Enkele voorbeelden zijn: het inkopen van groene stroom, het stimuleren van elektrisch rijden met dienstwagens, de slimme aanbesteding voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Op 23 februari 2016 heeft de gemeenteraad van Eindhoven de 'Klimaatverordening Eindhoven 2016' vastgesteld. Onderdeel van de verordening is de verplichting tot het opstellen van een Klimaatplan 2016-2020. Het huidige Uitvoeringsprogramma Duurzame ontwikkeling 2014-2018 dient als basis voor het Klimaatplan. In de 'Klimaatverordening Eindhoven 2016' zijn de doelen kwantitatief vastgelegd: In 2050 moet de CO2-emissie met 95% zijn verminderd ten opzichte van 1990 en in 2030 met 55%. Dit is een ambitieuze doelstelling die van alle partijen in de gemeente een grote inspanning zal vragen en die een grote impact heeft op de structuur van de stad midden deze eeuw. Zo zullen de verwarming van de gebouwde omgeving en de mobiliteit in de stad van andere

energiebronnen gebruik moeten maken dan nu. Over 35 jaar zullen aardgas, benzine, diesel en LPG taboe of onbetaalbaar zijn, en een ingrijpende transitie, ook in de infrastructuur voor energie, is dus noodzakelijk. Naast het beperken van de CO₂-uitstoot wordt ook hard gewerkt aan maatregelen om de gevolgen van reeds optredende klimaatverandering te beperken. In een plan van aanpak is een uitgebreid pakket aan concrete maatregelen opgesteld dat gaat leiden tot vermindering van de CO₂-uitstoot.

Op basis van bestaand beleid en nieuw beleid zijn de te nemen concrete maatregelen in de periode 2016 – 2020 ook geïnventariseerd en doorgerekend op het effect op de beperking van de CO₂-uitstoot.

Bron / overige informatie

Jaarrekening, Klimaatplan incl. Maatregelenpakket

Vraag 18

Toelichting op prioriteitsstelling (leg ook uit waarom bepaalde onderwerpen wel en niet zijn meegenomen):

Antwoord

De aangenomen moties, initiatiefvoorstellen, raadsbesluiten etc. over het onderwerp ISO 26000 en MVO van de gemeenteraad zijn voor ons leidend. De aanbevelingen uit de organisatiescan zijn ingedeeld in een impact-invloed matrix. Vervolgens is bepaald (in overleg met direct betrokken primaire stakeholders (intern) op in welke volgorde de aanbevelingen zijn opgepakt en op welke wijze. Jaarlijks is hier verantwoording over afgelegd. Bij de prioriteitstelling zijn alle relevante onderwerpen meegenomen. Voor externen die verder van onze interne bedrijfsvoering en activiteiten afstaan zijn de vraag niet aan de orde gesteld of de onderwerpen opgepakt zouden moeten worden maar wel is daar waar van toepassing gevraagd op welke wijze en waar wenselijk in aansluiting bij lopende activiteiten.

Bron / overige informatie

www.eindhoven.nl

Expeditie Eindhoven : iedereen mee : coalitieakkoord 2014-2018

Vraag 19

Geef aan welke stakeholders - en op welke wijze – u heeft betrokken bij het identificeren van relevante, significante en prioritaire onderwerpen:

Antwoord

Bij de keuze en prioritering voor de onderwerpen zijn op de eerste plaats directe en indirecte medewerkers en de directieraad betrokken. College van B&W en de gemeenteraad zijn geïnformeerd waar van toepassing. En leveranciers, inwoners, bedrijven zijn op specifieke onderdelen betrokken. We communiceren transparant over de genomen acties en successen.

Bron / overige informatie

Verslagen van de werkbijeenkomsten. Actie en uitvoeringsagenda's, jaarverslagen.

Landelijke wetgeving, Europese en Mondiale wetgeving (klimaatakkoord Parijs).

4. Integreren van maatschappelijke verantwoordelijkheden in de organisatie

Ketenverantwoordelijkheid en invloedssfeer

Vraag 20

Welke (typen) organisaties bevinden zich in uw invloedssfeer en hoe verhouden zich die tot uw organisatie?

Antwoord

De gemeente is sterk in beweging mee en kiest er bewust voor om minder vaak de positie van regisseur te bekleden. Daar waar het kan, leggen we de verantwoordelijkheid neer buiten de eigen organisatie en vervullen we zelf de rol van 'enabler'; randvoorwaarden scheppen om anderen de ruimte te geven om dingen mogelijk te maken. We zetten in op het ontstaan van nieuwe vormen van samenwerking tussen partijen; 'ecosystemen'. Misschien wel het mooiste voorbeeld van zo'n ecosysteem is (ook fysiek) zichtbaar op de High Tech Campus Eindhoven; in het hart van de Brainport werken ondernemingen, onderwijs en overheid (de Triple Helix dus) in allerlei vormen samen aan technologische ontwikkelingen die de regio economisch verder brengen, ieder vanuit zijn eigen rol. De samenwerkingsverbanden die we met partijen aangaan kunnen er verschillend uitzien, waarbij bovendien allerlei combinaties mogelijk zijn. Soms gaat het om convenanten die we sluiten (bijv. met de campus-4 gemeenten) dan wel nemen we als gemeente deel aan samenwerkingsverbanden (zoals in B5-verband bij de kandidaatstelling voor Eindhoven Culturele Hoofdstad in 2018 en de E3-samenwerking die Eindhoven heeft met Rotterdam en Amsterdam, tezamen de trekkers van de Nederlandse economie). In andere gevallen heeft de samenwerking een financieel tintje, bijvoorbeeld in het geval we als gemeente opereren als enig (of gedeeld) aandeelhouder (Flight Forum CV), subsidieverstrekker (van Glas naar Beter), of als risicodragende partner (Capital D).

Naast partijen waar we dit soort 'directe' relaties mee hebben, zijn er ook partners waar we weliswaar geen geformaliseerde relatie mee hebben, maar die toch van groot belang zijn omdat ze binnen hetzelfde speelveld opereren. Hierbij gaat het om andere publieke of semi-publieke partijen zoals de Kamer van Koophandel (dienstverlening voor o.a. starters). De KvK is zich momenteel aan het heroriënteren op zijn takenpakket en dat kan gevolgen hebben voor de doelgroep (t.w. ondernemers) waar de gemeente zich ook op richt met haar economische activiteiten. Daarnaast investeert de gemeente actief in het onderhouden en uitbouwen van relaties met ondermeer ondernemersverenigingen (Stichting Ondernemersverenigingen Eindhoven, Eindhovense Fabrikanten Kring, BZW, et cetera), detailhandelsorganisaties (SOEC, SDB, et cetera) en andere overkoepelende organen van bedrijven of belangenbehartigers (bijv. Bouwend Nederland).
ndhoven365 en Brainport Development.

Bron / overige informatie

www.eindhoven.nl
Subsidieovereenkomsten
Inkoopvoorwaarden en raamcontracten

Vraag 21

Op welke manier stimuleert uw organisatie maatschappelijke verantwoordelijkheid bij andere organisaties? Geef voorbeelden.

Antwoord

- Inkoop(raam)contracten worden afgesloten met de winnende partij. De in de aanbesteding opgenomen maatschappelijke criteria (selectie, gunning, eisen) worden overgenomen in de contracten. Naleving en monitoring hierop wordt nog niet altijd structureel toegepast.
- standaard MVO tekst in elke aanbesteding.
- Congresfestival 040, stadsdebatten, dialoogrondes etc..
- het project slim verduurzamen gemeentelijke gebouwen. Dialoog met ondernemers / leveranciers.
- publiceren van goede voorbeelden op PIANOo.
- Pianocongres, verzorgen inspiratiesessies.
- Het vormen van partnerschappen met ketenpartners-organisaties

Bron / overige informatie

Diverse landelijke publicaties. oa. 'duurzaam inkopen, zo doe je dat!' Een praktijkgids met goede voorbeelden.

SROI samenwerking gemeenten

Gepaste zorgvuldigheid

Gepaste zorgvuldigheid ('due dilligence')

Vraag 22

Op welke manier beoordeelt uw organisatie (potentiële) (negatieve) effecten van de eigen activiteiten en besluiten op de maatschappij, milieu en economie?

Due Diligence vinden wij niet alleen van belang voor onze eigen organisatie, maar ook voor onze leveranciers waar we zaken mee doen. Naar leveranciers toe heeft Eindhoven in de eerste plaats ILO-voorwaarden en mensenrechten opgenomen in haar algemene inkoopvoorwaarden. Eén ieder die zaken wil doen (leverancier) met de Gemeente Eindhoven is verplicht zich aan deze algemene inkoopvoorwaarden te houden. Bij gegronde reden om aan te nemen dat de voorwaarden niet nageleefd worden, kunnen diverse sancties worden opgelegd (bijvoorbeeld ontbinding van het contract). Het opnemen van ILO-normen en mensenrechten in de AIV is een eerste belangrijke stap. Daarnaast onderneemt Eindhoven in dit kader ook meer specifieke acties bij relevante inkopen- en aanbestedingen. Zo is er beleid ontwikkeld om bij alle (relevante) aanbestedingen boven de Europese aanbestedingsgrens standaard de internationale sociale voorwaarden (ISV) toe te passen

(Bron PIANOo). Hierbij wordt eigenlijk gevraagd naar hoe due dilligence is geregeld bij onze toeleveranciers en de productieketen hieronder. Bij relevante aanbestedingen dient vooral gedacht te worden aan productgroepen waarbij schending van mensenrechten, kinderarbeid en onveilige arbeidsvoorwaarden aan de orde is (textiel, ICT/elektronica, etc.) en/of waarvoor er op het onderwerp aandacht is in de media. Zo kocht Eindhoven na de ramp in Bangladesh haar bedrijfskleding in met toepassing van de internationale sociale voorwaarden. Het toepassen van de ISV is opgenomen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Eindhoven. Per (Europese) aanbesteding wordt beoordeeld of toepassing van de ISV proportioneel is. Indien beoordeeld wordt dat dit niet het geval is, probeert Inkoop op een meer laagdrempelige wijze toch aandacht te vragen voor MVO en de meer 'sociale' kant van duurzaam inkopen. Een voorbeeld hiervan is bij geschiktheidseisen het opnemen van een MVO eis, waarbij leveranciers moeten aangeven wat zij op MVO gebied binnen de eigen organisatie ondernemen en uitvoeren.

Bron / overige informatie

Algemene Inkoopvoorwaarden Gemeente Eindhoven

Inkoop- en aanbestedingsbeleid Gemeente Eindhoven

Adviesnota; Toepassen Internationale sociale voorwaarden bij (relevante) Europese aanbestedingen

Diverse landelijke monitors

Vraag 23

Op welke manier beoordeelt uw organisatie (potentiële) (negatieve) effecten van de activiteiten en besluiten van organisaties in uw invloedssfeer op de maatschappij, milieu en economie?

Antwoord

Bron / overige informatie

Gemeentelijk jaarverslag (o.a. resultaten SROI).

Vraag 24

Hoe wordt gepaste zorgvuldigheid uitgeoefend of geïmplementeerd in uw organisatie? Geef voorbeelden van de invulling.

Antwoord

- Personeelsbeleid, ARBO etc.
- Instrumenten om de impact van geplande en bestaande activiteiten in kaart te brengen

- Ontwikkeling 'herpositionering' inkooporganisatie. Integratie MVO-uitvoering bij sector HRM. Uitgevoerde instrumenten workshops TNS. Communicatieve acties (taart meest duurzame collega), gebruik interne communicatiemiddelen. Veel acties uitgevoerd, maar pr
- Op gebied van milieu wordt jaarlijks de milieubarometer ingevuld. Deelname landelijke benchmarks. Maar ad hoc op onderwerpen en perioden. Nog niet structureel verankerd.
- Instrumenten om eventuele negatieve effecten aan te pakken

Vraag 25

Welke (potentiële) negatieve effecten op maatschappij, milieu en economie heeft uw organisatie geïdentificeerd?

In het klimaatplan 2016-2020 is een zorgvuldige berekening gemaakt van bronnen van CO₂-uitstoot in de stad en voor de eigen organisatie. Daarnaast worden de effecten (verwachte emissiebeperking) doorgerekend van de diverse CO₂ beperkende maatregelen.

Toch is het mogelijk dat, ondanks de zorgvuldige uitvoering van ons klimaat en MVO-beleid, er toch zaken mis kunnen gaan. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de bestrating voor de Catharina kerk in het centrum van Eindhoven. Hiervoor werd gebruik gemaakt van natuursteen uit China. Ondanks een bepaling in de algemene inkoopvoorwaarden, betreffende het uitsluiten van kinderarbeid, was er toch achteraf twijfel of deze bepaling was nageleefd. Eindhoven kwam hiermee destijds negatief in de publiciteit. Na uitgebreid onderzoek is dit gerectificeerd, maar duidelijk werd wel dat het opnemen van internationale arbeidsvoorwaarden in algemene inkoopvoorwaarden niet voldoende is om kinderarbeid te voorkomen. Als reactie hierop heeft Eindhoven haar beleid uitgebreid met het toepassen van internationaal sociale voorwaarden bij (risicovolle) Europese aanbestedingen. Om ten volle deze bepalingen te kunnen benutten is echter ook navolging middels contract- en leveranciersmanagement van belang!

Bron / overige informatie

Klimaatplan 2016-2020; Vermindering van CO₂ uitstoot en aanpassen aan de klimaatverandering. Adviesnota; toepassen internationale sociale voorwaarden.

Visie, missie, beleid en strategie

Vraag 26

Onze organisatie heeft richting gegeven aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid:

Antwoord

- Programma Duurzaamheid 2012-2015
- Klimaatplan

- Inkoop- en aanbestedingsbeleid, & algemene inkoopvoorwaarden
- HRM beleid
- Programma duurzaamheid 2012-2015 (vier kernthema's), Programma duurzame ontwikkeling 2016-2018.
- Actieplan MVI 2016-2020
- PSO certificaat

Bron / overige informatie

Openbare besluiten gemeente Eindhoven (www.eindhoven.nl)

Ontwikkelen van draagvlak en competenties

Vraag 27

Op welke manier creëert uw organisatie draagvlak voor maatschappelijke verantwoordelijkheid – binnen én buiten de organisatie?

Antwoord

Draagvlak wordt gecreëerd zowel bottom-up als top-down. Top down gaat het met namen om de politieke en bestuurlijke hiërarchie. Via college- en raadsbesluiten wordt beleid vastgesteld m.b.t het uitvoeren van MVO en MVI binnen en buiten de organisatie. Deze besluiten worden via de structuur van de ambtelijke organisatie in de organisatie uitvoerbaar gemaakt (sectoren, afdelingen). Tegelijkertijd vindt er een beweging bottom-up plaats door de TNS workshops, waarbij iedere ambtenaar geschoold wordt in duurzaamheid binnen het eigen functioneren (zowel op het werk als privé). Op deze manier wordt men tweemaal 'bereikt', wat bedraagt aan het vergroten van het draagvlak. Draagvlak wordt ook vergroot door samenwerking binnen en buiten de organisatie op MVO en MVI gebied. Door samen te werken versterken we elkaar op milieu- en sociale thema's, helpen we elkaars doelen te realiseren en vindt kruisbestuiving plaats. Buiten de organisatie wordt draagvlak vooral bereikt middels de diverse symposia, congressen, etc op dit thema.

Geef aan of u hierbij aandacht heeft besteed aan:

- Het vergroten van kennis van de principes, MVO-kernthema's en -onderwerpen
- De betrokkenheid van de top van de organisatie bij het nemen van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- Het creëren van een cultuur van maatschappelijke verantwoordelijkheid

Bron / overige informatie

Coalitieakkoord, TNS methodiek , creëert draagvlak en betrokkenheid in de organisatie, ook bij management en directie. De prioritering van MVI/MVO kan altijd nog beter.

Vraag 28

Op welke manier ontwikkelt uw organisatie de benodigde competenties voor het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid – binnen en eventueel buiten de organisatie?

Antwoord

De ontwikkeling van competenties om maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen is ingebed in de organisatie. Medewerkers worden trainingen geboden en het team Duurzame Ontwikkeling van de gemeente Eindhoven kan gevraagd en ongevraagd advies geven. De gemeente Eindhoven heeft The Natural Step omarmd als richtsnoer voor het handelen. Er worden regelmatig workshops en trainingen verzorgd al dan niet in samenwerking met ketenpartners. Zo worden de competenties op strategisch, tactisch en operationeel niveau doorvertaald. Via de reguliere planning en control cyclus komt de voortgang aan bod. Via interne en externe communicatiekanalen, bijeenkomsten, trainingen worden medewerkers geïnformeerd over ontwikkelingen.

Bron / overige informatie

www.eindhoven.nl, portfolio's via intranet (maar te weinig up-to-date)

Integreren van maatschappelijke verantwoordelijkheid in besturingsprocessen

Integreren in besturingsprocessen, systemen en procedures

Vraag 29

Op welke manier heeft uw organisatie haar maatschappelijke verantwoordelijkheid geïntegreerd in haar besturingsprocessen, systemen en procedures?

Antwoord

Onze organisatie heeft dit geïntegreerd:

- Door de effecten van onze eigen activiteiten op maatschappij, milieu en economie zorgvuldig te monitoren en te managen
- Door de effecten van organisaties in onze invloedssfeer te monitoren

- Door rekening te houden met effecten van besluiten, bijvoorbeeld over nieuwe activiteiten
- Door ervoor te zorgen dat de principes van maatschappelijke verantwoordelijkheid in onze besturingsprocessen worden toegepast en worden weerspiegeld in onze structuur en cultuur
- Door periodiek te beoordelen of wij in onze procedures en processen voldoende rekening houden met maatschappelijk verantwoordelijkheid

Bij alle sectoren zijn functionarissen aangesteld en of maatregelen opgesteld (zie ook klimaatplan) die de medewerkers in staat stellen hun inzet te prioriteren en te managen. Een voorbeeld is dat na vaststelling van het Klimaatplan de sleutelfunctionarissen door de gemeentesecretaris zijn gevraagd met regelmaat aan te geven wat de effecten van de voorgestelde maatregelen zijn.

Met betrekking tot MVI vindt momenteel een herpositionering plaats van de afdeling Inkoop, waarbij extra aandacht wordt besteed aan scholing en professionaliteit van inkopers, gericht op de steeds complexer wordende inkoopprocessen. Dit ook in navolging van het Plan van Aanpak MVI, waarbij ambities op MVO gebied worden vertaald in concrete inkoopdoelstellingen en tactische uitvoering, monitoring en contractmanagement.

Bron / overige informatie

Openbare besluitvorming.

Communicatie en rapportage

Communicatie over MVO

Vraag 30

Houdt uw organisatie bij haar communicatie over maatschappelijke verantwoordelijkheid rekening met de volgende criteria?

Antwoord

- Compleet: in de informatie komen alle belangrijke activiteiten en de maatschappelijke effecten daarvan aan de orde.
- Begrijpelijk: de informatie is voor de doelgroep goed te begrijpen. Het gaat hierbij zowel om het gebruik van de taal van de doelgroep als om de manier waarop de informatie wordt gepresenteerd
- Responsief: in de informatie wordt ingegaan op de belangen van stakeholders
- Nauwkeurig: de informatie is feitelijk juist en bevat voldoende diepgang
- Evenwichtig: de informatie is evenwichtig en eerlijk. De organisatie brengt niet alleen goed nieuws naar buiten, maar geeft ook informatie over eventuele negatieve maatschappelijke effecten
- Actueel: het behoort daarom altijd duidelijk te zijn op welke periode de informatie betrekking heeft

- Toegankelijk: de informatie is beschikbaar voor alle stakeholders

Bron / overige informatie

Lokale media, intranet, etc.

Vraag 31

Op welke manier communiceert uw organisatie over haar maatschappelijke verantwoordelijkheid?
(geef voorbeelden)

Antwoord

- Dialoog zorginstellingen
- Slim verduurzamen gemeentelijk vastgoed.
- College- en Raadsbesluiten.
- Floriade, NLDOET, etc.
- MVO jaarverslag
- Nota van Inlichtingen
- Veiligheidsvoorschriften.
- Consumenteninformatie via producten
- Duurzaam Inkopen 'zo doe je dat', publicatie PIANOo.
- Congrestival.
- 10 duurzame besparingstips, WOB-verzoeken.
- Diverse jaarverslagen.

Bron / overige informatie

Zie bovenstaande stukken.

Rapporteren over MVO

Vraag 32a

Rapporteert uw organisatie over MVO via een maatschappelijk verslag (al dan niet als losstaand verslag)?

Antwoord

Ja

Bron / overige informatie

Openbaar MVO jaarverslag.

Vraag 32b

Geef aan of in uw maatschappelijk verslag informatie staat over:

Antwoord

- Doelstellingen t.a.v. onderwerpen en kernthema's
- Prestaties t.a.v. onderwerpen en kernthema's
- Hoe en wanneer stakeholders zijn betrokken bij de rapportage
- Successen en tekortkomingen en manieren waarop tekortkomingen worden aangepakt

Bron / overige informatie

MVO jaarverslag.

Vraag 32c

Heeft u bij het opstellen van uw maatschappelijk verslag rekening gehouden met de volgende overwegingen?

Antwoord

- De omvang, het onderwerp en het toepassingsgebied past bij de grootte en aard van onze organisatie (kleine organisaties verstrekken doorgaans minder informatie, bespreken minder onderwerpen en hebben een kleiner toepassingsgebied dan grote organisaties)
- Het detailniveau weerspiegelt de mate van ervaring die we hebben met rapporteren (het is de verwachting dat organisaties die meer ervaring hebben met rapporteren, in staat zullen zijn meer in detail te rapporteren dan organisaties die hiermee pas net star

Bron / overige informatie

MVO jaarverslag.

Conflicten en meningsverschillen met stakeholders

Vraag 33a

Zijn er conflicten of meningsverschillen (geweest) met stakeholders?

Antwoord

Inwoners van Eindhoven kunnen altijd formeel bezwaar maken tegen gemeentelijke besluitvorming. In informatiebijeenkomsten probeert de gemeente burgers tegemoet te komen middels het luisteren naar de klachten en het verstrekken van informatie (bijvoorbeeld bij geluidsoverlast, fijnstof, etc). Op gebied van MVI kunnen toeleveranciers hun bezwaren kenbaar maken gedurende het aanbestedingsproces. Steeds vaker merken wij dat er conflicten kunnen ontstaan met inschrijvers (leveranciers) over duurzaamheidseisen in offerte-aanvragen. Op zich is dit positief, het geeft aan dat onze leveranciers serieus met het onderwerp omgaan. En ook dwingt het ons als inkooporganisatie om zeer kritisch onze eigen en beoordelingsmethodiek op te stellen. In de nota van inlichtingen in het aanbestedingsproces kunnen leveranciers hun bezwaren/klachten kenbaar maken. De gemeente Eindhoven probeert hier zo volledig en correct op te antwoorden. Na gunning kan er door afgewezen partijen ook altijd officieel bezwaar aangetekend worden. Dit is in de afgelopen jaren met enige regelmaat aan de orde geweest. In het uiterste geval wordt de zaak in de rechtbank beslecht.

Bron / overige informatie

Klachten via gemeentelijke bezwaarprocedure. Verslagen informatiebijeenkomsten. MVI; Nota van Inlichtingen bij specifieke aanbestedingstrajecten. Brieven bezwaarprocedure, rechtbankverslagen.

Vraag 33b

Welke methoden heeft u om (eventuele) conflicten op te lossen?

Antwoord

- Rechtstreekse discussies met stakeholders met wie een conflict of meningsverschil is ontstaan
- Het verstrekken van schriftelijke informatie om verkeerde interpretaties te voorkomen
- Fora waarop stakeholders en de organisatie standpunten kunnen weergeven en oplossingen kunnen zoeken
- Formele procedures voor klachtenbehandeling

- Bemiddelings- en arbitrageprocedures
- Systemen om overtredingen te rapporteren zonder angst voor represailles

Bron / overige informatie

Klachtenprocedure, integriteitsregeling, juridische procedures, dialoog, nota van inlichtingen, afwijzingsbrieven, etc.

Het monitoren van activiteiten en beoordelen van prestaties

Vraag 34

Op welke manier monitort uw organisatie haar activiteiten die effect hebben op relevante thema's en onderwerpen?

Antwoord

- Feedback van stakeholders
- Uitvoeren van benchmarks

Geef aan of voor deze monitoring de volgende punten gelden:

- Eindhoven doet wel mee aan diverse landelijke benchmarks en monitoringsonderzoeken. Het opzetten van een structureel interne monitoringssystematiek is echter een punt van aandacht en ontwikkeling. Voor MVI zal dit punt specifiek aandacht krijgen in het op te stellen actieplan MVI 2016-2020.

Bron / overige informatie

Diverse landelijke benchmarks.

Manifest MVI 2016-2020

Vraag 35

Hoe heeft uw organisatie haar prestaties op relevante thema's en onderwerpen beoordeeld?

Antwoord

MVI: Door deel te nemen aan relevante (externe) benchmarks.

Heeft u zich daarbij de volgende vragen gesteld:

- Zijn de beoogde doelen behaald?
- Waren het, achteraf gezien, de juiste doelen?
- Hadden we de juiste strategieën en processen voor de te behalen doelen?
- Wat werkte goed, en waarom? Wat werkte niet goed, en waarom niet?
- Wat hadden we beter anders kunnen doen?
- Zijn alle relevante personen erbij betrokken?

Bron / overige informatie

Eindhoven maakt deel uit van de landelijke werkgroep (Ministerie I&M, EZ en PIANOo) voor het ontwikkelen van een landelijke benchmark MVI. Bovenstaande vragen maken hiervan onderdeel uit. De benchmark is nog in ontwikkeling en zal in 2017/2018 in verschillende tranches worden vrijgegeven. Daarnaast heeft Eindhoven voor MVI in de afgelopen jaren deelgenomen aan diverse landelijke benchmarks van externe partijen (PIANOo, De Groene Zaak, GreenPeace, etc), waarin bovenstaande vragen zijn meegenomen.

Vraag 36

Heeft u stakeholders betrokken, zo ja welke?

Antwoord

MVI; Bij het ontwikkelen van de landelijke benchmark MVI worden stakeholders betrokken. Wat zijn de resultaten die we willen meten? Wat wil de markt zien? Niet alleen weten wat je erin stopt, maar ook wat eruit komt is van belang. Dit laatste gaat over impact meting, de ontwikkelingen hierin zijn momenteel in volle gang. Echter pas in 2018 wordt verwacht dit ook daadwerkelijk in de markt te kunnen toepassen.

Bron / overige informatie

MVO jaarverslag, markconsultatie, openbare besluiten.

Vraag 37a

Welke verbeteringen of successen heeft uw organisatie bereikt?

Antwoord

Verbeteringen of successen die onze organisatie heeft bereikt zijn andere diverse initiatieven vanuit goed werkgeverschap, significantie daling van de CO2 uitstoot, verslaglegging MVO, Prestatieladder Sociaal Ondernemen: trede 2 behaald, en in samenwerking met de woningbouwcorporaties prestatieafspraken gemaakt op het gebied van duurzaam wonen etc.. Op gebied van MVI behaalde Eindhoven diverse malen een hoge score t.o.v. vergelijkbare (of grotere) gemeenten.

Bron / overige informatie

Resultaten overzicht

MVO jaarverslag

Website Eindhoven, openbare publicaties, etc.

Landelijke benchmarks MVI.

Vraag 37b

Welke doelen zijn nog niet bereikt?

Antwoord

Doelen klimaatplan

Herpositionering Inkooporganisatie (in volle gang)

Contract- en leveranciersmanagement

Monitoring & Verslaglegging.

Bron / overige informatie

Klimaatplan 2016-2020

Plan van Aanpak herpositionering afdeling Inkoop

Aanbevelingen landelijke benchmarks MVI

Selecteren van MVO-initiatieven en -instrumenten

Vraag 38

Aan welke MVO-initiatieven en eventuele bijbehorende instrumenten neemt uw organisatie deel?

Antwoord

Eindhoven neemt voortdurend en op verschillende terreinen deel aan MVO initiatieven. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

NEN-ISO 26000MVO Nederland

Manifest MVI 2016-2020

PSO prestatieladder

Fair Trade Gemeente

Millennium Gemeente Eindhoven

The Natural Step

Bron / overige informatie

Website gemeente Eindhoven, website PIANOo (goede voorbeelden gemeente Eindhoven) en congressen (verzorgen inspiratiesessies), openbare publicaties, etc.

Vraag 39

Welke van de onderstaande punten heeft u overwogen bij de keuze voor dit initiatief?

Antwoord

- Logische opvolging van de ISO 26000 scan (2011)
- Bestuurlijke ambitie.
- Ondersteunt de principes NEN-ISO 26000
- Geeft praktische richtlijnen om met MVO aan de slag te gaan
- Is ontworpen voor uw type organisatie of haar interessegebieden
- Is ontwikkeld om door verschillende organisaties te worden toegepast
- Helpt de organisatie om specifieke stakeholdergroepen te bereiken
- Wordt beheerd door een niet-commerciële organisatie
- Heeft een goede reputatie als het gaat om geloofwaardigheid en integriteit
- Is tot stand gekomen op een open en transparante wijze

- Is ontwikkeld met verschillende stakeholders, afkomstig uit ontwikkelde en ontwikkelingslanden
- Is goed toegankelijk

Bron / overige informatie

Openbare besluitvorming, diverse openbare projectinformatie, publicaties.
ISO 26000 scan 2011

Politiek besluit (ISO 26000 is onderdeel van een bestuurlijke toezegging tijdens de vaststelling van het RaadsProgramma Duurzaamheid 2012-2015.

Vraag 40

Welke concrete acties worden uitgevoerd in verband met het MVO-initiatief?

Antwoord

Inzichtelijk maken van de MVO prestaties en best practices

Promoten van ISO 26000

Bron / overige informatie

Tendernet, website Eindhoven, openbare besluiten.